

12.01.2023 Tallinna kaitsekorra koostamise töörühma avatud koosolek

Koosolek nr 16.

Pikk tn 2, Tallinn

Kell 16.00-18.00

Osalejad: Triin Talk, Anneli Randla, Elo Sova, Kristiina Kupper, Jaak-Adam Looveer, Henry Kuningas, Olari Kärmas, Kais Matteus, Kaire Tooming.

Juurde kutsutud: Eva-Maria Aitsam, Mati Kaal, Mart Keskküla, Andres Saame, Eero Kotli, Toomas Oosalu, Toomas Paaver.

Triin Talk tutvustas kaitsekorra esmasel tutvustusringil saadud peamisi ettepanekuid ja nende põhjal tehtud muudatusi kaitsekorra mustandisse (kõik muudatused on kollasega välja toodud lisas 1).

Elanike ettepanekul on lisatud P 8 elukeskkonda, selle mitmekesisust ja sõidukiga ligipääsu toetavaid põhimõtteid:

3) muinsuskaitseala mitmekesist kasutust säilitatakse, avalikus kasutuses olevate hoonete ja kinnistute avalikku kasutust jätkatakse ja avalikku ruumi elavdatakse lähtudes eelkõige tallinlaste huvidest;

4) elamisfunktsiooni suurendamiseks välditakse öist müra tekitavate asutuste rajamist ning eluruumide muutmist mitte-eluruumideks ja külaliskorteriteks, soodustatakse eluruumide juurde loomist;

12) kindlustusvööndis vähendatakse autoteede ja liiklussõlmede ala, luuakse juurde sidusat jalakäija- ja rattasõbralikku ruumi ja ühendusi külgnevate asumitega; linnatuumiku tänavatel tähtsustatakse rahustatud liiklust (õueala) ning sõidukiga juurdepääsemise võimalusi kodudele ja asutustele;

Strateegiakeskuse ettepanekul on P 19 laiendatud võimalusi bastionaalvööndi elavdamiseks mõningaid hooneid ehitada:

1) uue hoone või maapealse juurdeehitise lisamine üldjuhul ei ole lubatud. Eelistatakse hoonemahtude kavandamist asukohtadesse, kus on enne Teist maailmasõda olnud parki teenindavad või linnakindlustustega seotud hooned, nende ajaloolist mahtu arvestavalt. Lubatud on ka parki teenindava ühe maapealse korrusega väikese hoonemahu ja hoone toimimiseks vajaliku väikese juurdeehitise (näiteks liftišaht, tuulekoda vms) lisamine;

2) uued ehitised (sh ajutised ja alla 20 m² ehitusaluse pindalaga hooned, samuti rajatised) kavandatakse ümbritsevat keskkonda arvestavalt ning paigaldatakse viisil, mis ei varja ega kahjusta kultuuriväärtuslikke ehitisi, arheoloogilist kultuurikihti ega haljastust. Väikeehitised, mis ei ole laiemaks avalikuks kasutuseks suunatud (näiteks elektrijaam, prügimaja) tuleb üldjuhul paigutada asukohta, kus see on avalikus ruumis vähe nähtav või on varjestatud;

Ehitusettevõtjate ettepanekul on P 18 lisatud nõue kasutada sellist ehitamisviisi, et külgnevaid ehitisi ei kahjustataks:

3) ehitamisel kasutatakse ehitustehnoloogiaid ja transpordivahendeid, mis ei kahjusta kultuuriväärtuslikke hooneid ega tänavakatendeid, mh välditakse vibratsiooni tekitamist;

Strateegiakeskuse ja Arhitektide liidu ettepanekul on Harju tänava haljasala käsitletud P 21 7) „ajutise haljasalana“, mille hoonestamist võib pikemas perspektiivis kaaluda. Arutati ka mõne teise haljasala ajutisena käsitlemist, kuid see ei leidnud toetust.

Arhitektide liidu ettepanekul on P 8. 9) täpsustatud arhitektuurivõistluse nõue: uued ehitised ehitatakse avaliku arhitektuurivõistluse tulemuse alusel, välja arvatud vähese ruumimõjuga ehitised nagu tehnilised rajatised ja abihooned.

Üldiselt sisse viidud täiendusi toetati. Eraldi küsimus on kaitsekorra rakendamine: endiselt jääb tõlgendus- ja kaalutlusruum, mis võib olla nii hea kui halb. Spetsiifilised probleemid ja ehituslikud lahendused tuleb paratamatult ka edaspidi lahendada ehitise kaupa muinsuskaitse eritingimuste ja projektiga omaniku-arhitekti-ametniku koostöös. Kaitsekord saab siin anda vaid üldised suunised.

Koosolekul tõstatunud täiendavad teemad:

T. Paaver: Jätta väikesed väärtuslikud haljasalad kindlustusvööndi hoonestatud kvartalite piirest välja.
Teeme kaardi koostamisel.

M. Keskküla: Tihti on probleem, et eluruume ei saa rajada, kuna ruumid ei vasta insolatsiooninõuetele ja nii tuleb teha „ärihoone külaliskorteritega“ vms.

Insolatsiooninõudeid kaitsekorraga kaotada ei saa, aga peaks andma suunise, et üldistest tänapäevastest nõuetest tuleb teha erandeid ja rakendada neid paindlikult, et võimaldada vanalinna hoonete kasutamist elamutena (sh insolatsioon, tuleohutusnõuded jms).

T. Oosalu: Tuleb uuesti kaaluda, kas A-kaitsekategoorias peab nii palju hooneid olema, ümberehituste tegemine peaks olema võimalikult lihtne. Nt meie hoones on jäänud keskküte sisse toomata, kuna võlvist ei lubatud torusid läbi tuua.

Kaalume kaitsekategooriate põhjendatust veel töörühmas. Avalikustamisel on ka igaühel võimalus oma maja üle vaadata ja teha ettepanek kategooriat muuta, kui see tundub põhjendamatu.

LISA 1 – Kaitsekorra teksti mustand 2023. a jaanuari seisuga. Kollasega märgitud detsembrist jaanuarini erinevate ettepanekute põhjal sisse viidud täiendused.